

PÁLYAMŰ

Az Alaptörvény 25. cikk (4) bekezdése akként rendelkezik, hogy a közigazgatási és munkaügyi jogvitákra külön bíróságok létesíthetők.

Ezen felhatalmazás alapján a 2011. évi CLXI. törvény (Bsz.) 2013. január 1. napjától kezdődően állította fel a közigazgatási és munkaügyi bíróságokat, amely bíróságok a bírósági szervezeten belül külön bíróságként funkcionálnak. Igazgatási, szervezeti, szakmai szempontból részben önállóak, egyébként pedig az általános bírósági rendszerbe tagozódnak.

A 2011. évi CLXI. törvény 156.§ (1) bekezdése rendelkezik az így felállított külön bíróságok vonatkozásában a Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium létrehozásáról. A törvény 156.§ (1) bekezdése értelmében a Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium a külön törvényben meghatározott törvényszékek közigazgatási és munkaügyi ügyszakában eljáró bírának, valamint a külön törvényben meghatározott közigazgatási és munkaügyi bíróságok bírának speciális szakmai testülete, amelyet kollégiumvezető vezet. Az Észak-dunántúli Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium tekintetében pedig a 2012. évi CCXI. törvény 2. számú melléklete akként rendelkezett, hogy ezen regionális kollégium illetékessége kiterjed Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Vas, Veszprém és Zala megyékre.

Korábban a munkaügyi bíróságok önálló, a székhelyi bíróságok mellett működő bíróságok voltak, míg a közigazgatási ügyszak sosem volt külön szervezeti egység.

1999. január 01-ét megelőzően a helyei bíróságok hatáskörébe tartoztak a közigazgatási határozatok felülvizsgálata iránti perek, majd 1999. január 01-től ez a megyei bíróságok hatáskörébe került.

Korábban, 1999. előtt a közigazgatási határozatok körébe tartoztak a társadalombiztosítási határozatok felülvizsgálata iránti perek. A jogalkotó 1999. január 01-vel megváltoztatta ezt is, ezeket a pereket a munkaügyi bíróságok hatáskörébe helyezte át.

A 2013. január 01-én létrejött új közigazgatási és munkaügyi külön bíróságok egyrészt a közigazgatási, másrészt a munkaügyi szakágat ölelik fel. Immáron tehát egyazon szervezeti egység vált e két szakágból, ugyanakkor markáns különbség is tapasztalható. Míg a munkaügyi szakágban pl. az általános jogorvoslatot a törvényszéken működő másodfokú tanácsok jelentik, a közigazgatási perekben a Pp. 341.§-a szerint általános szabály az, hogy további jogorvoslatnak a bírói döntés ellen nincs helye, rendkívüli jogorvoslatként a Kúriához lehet fordulni felülvizsgálati kérelemmel, amennyiben ennek törvényi feltételi fennállnak.

Ugyanakkor a közigazgatási szakágban meghozott nem pervezető végzések tekintetében szintén a törvényszék másodfokú tanácsa jár el.

Kiemelendő, hogy az Észak-dunántúli Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium illetékességi területébe tartozó megyékben összevont kollégiumok működnek, így egységes, polgári, gazdasági, munkaügyi és közigazgatási kollégiumok jellemzőek mindegyik megyében.

A regionális kollégium egy új szervezeti egység, amely kifejezetten és elsősorban szakmai grémiumként funkcionál.

Garanciális követelmény, hogy amennyiben a kollégiumvezető munkaügyi szakágba tartozó bíró, ez esetben a helyettesét a közigazgatási szakágból kell kiválasztani.

A mi esetünkben az Észak-dunántúli Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium vezetésével dr. Szőke Zoltán bíró kollégát, a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi elnökét bízta meg az OBH elnöke.

Ez azért jelentős szabály, mert így biztosítható a regionális kollégiumon belül a munkaügyi és közigazgatási szakterületek egyensúlya, illetve azonos súlya, valamint mindkét szakág területén az elvárható szintű szakmai hozzáértés.

A Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium mint új szervezeti egység működéséhez szükséges a célok és feladatok konkrét meghatározása.

Nem lehet vitás, hogy a regionális kollégium legfőbb célja az egységes joggyakorlat biztosítása.

Ehhez pedig szervesen hozzátartozik a még magasabb színvonalú, gyorsabb, időszerűbb és szakszerűbb ítélkezés megteremtése mindkét szakág területén.

A jogszabályok meghatározzák a regionális kollégium működési kereteit és fő feladatait. Külön kiemelendő a 2/2013. (II.15.) OBH Elnöki ajánlás, amely a Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégiumok ügyrendjének kialakítására vonatkozik.

Az Észak-dunántúli Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium ennek szellemében alkotta meg és 2013. április 30-i alakuló ülésén elfogadta a regionális kollégium ügyrendjét. Ezek a szabályok lefektetik a működés kereteit és rendjét, ugyanakkor – mint minden új szervezet esetében – a gyakorlati működés fogja mindezt valódi tartalommal megtölteni.

Elsődleges követelmény ezen új szervezeti egység feladatainak meghatározása.

Ez azért ütközik némi nehézségbe, mert öt, földrajzilag kisebb-nagyobb távolságra lévő megyét kell átfognia a kollégium működésének.

Az öt megye bírának tevékenységét úgy kell integrálni, hogy a működés kapcsolódjon a Kúria Közigazgatási és Munkaügyi Kollégiuma elvárásaihoz, valamint az egyes megyék kollégiumaihoz is.

Ezzel szemben pozitívum, hogy öt megye gyakorlatából az általánosítható tapasztalatok, a megyékben felmerülő kérdések, aktualitások már szélesebb spektrumot ölelnek fel, így sokkal inkább alkalmasak magalapozott következtetések levonására, a tapasztalatok, joggyakorlat összegzésére, továbbgondolására.

A Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium felállítása nagy előrelépés mindkét szakág számára.

Az eddigiekben az illetékességi területünkhöz tartozó megyékben összevontan működtek a kollégiumok.

Ennél fogva a munkaügyi és közigazgatási bírák számszakilag is kisebbségben vannak a törvényszékek kollégiumaiban, s így a kollégiumok által napirendre tűzött témák sem foglalkoztak a két ügyszakban dolgozó bírák elméleti – gyakorlati problémáival.

Be kell látni, hogy az általános, polgári – gazdasági témákhoz viszonyítva elsősorban a közigazgatási bíráskodás, de a munkaügyi ítélkezés tekintetében is, hogy ezek a szakterületek speciálisabbak, de egyúttal provinciálisabbak is: kisebb érdeklődés mutatkozik irántuk.

Ezért hiánypótló megoldást jelent a speciálisan e két szakág köré szerveződő kollégium felállítása, amely kifejezetten e két területre koncentrál.

Nem csupán lehetőség, hanem kötelezettség élni ezzel: adottá vált a kifejezetten munkaügyi illetve közigazgatási tárgyú szakirányú értekezletek, továbbképzések, megbeszélések szervezeti kerete, színvonalas szakmai vitaanyagok készítése.

Ez sokkal célzottabb, hatékonyabb bírák közötti kapcsolatrendszeret enged meg, ami záloga a koordináltabb, szakmaibb, színvonalasabb joggyakorlat, az egységes szemléletű jogalkalmazás megteremtésének.

Nagyon fontos eleme a regionális kollégium működésének a megfelelő, minden szintet összekötő információáramlás megteremtése.

Tapasztalataim szerint a bíróságok jelenlegi informatikai rendszere -ha nem is a legkorszerűbb és legkiválóbb,- arra mindenképpen alkalmas, hogy a földrajzi távolságokat áthidalja és a bírák napi kontaktusának eszköze lehessen.

Nagyon szerencsés lenne, ha az egy ügyszakban dolgozó bírák felfedeznék az ebben rejlő határtalan lehetőséget, egyfajta gyors és hatékony szakmai fórumnak tekintve az internetes kapcsolatokat, amelynek segítségével bármelyik megyében dolgozó kollégától információkat kaphatnak, tanácsot, elvi segítséget kérhetnek, vagy saját, mások számára is követendőnek ítélt joggyakorlatukat oszthatnák meg az ugyanazon szakban dolgozó kollégáikkal.

A 2011. évi CLXI. törvény kiemeli az ítélkezés egységességének fontosságát.

Ebből egyenesen következnek a Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium működésével szemben támasztott elvárások: a Regionális Kollégium legfőbb feladata ugyancsak az egységes joggyakorlat biztosítása. Elő kell segítenie és ki kell alakítania a régióban az együttműködést, vertikálisan és horizontálisan is.

Távolabbi célul kell kitűzni a regionális kollégiumok közötti együttműködés magvalósítását, a gyakorlat, a tapasztalatok kicserélését, az egységes jogalkalmazás kialakítása érdekében.

Az, hogy célzottan a közigazgatási és munkaügyi szakágat tömöríti a Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium, megteremti a rendszeres szakmai találkozó formai kereteit, a vitás kérdések sokrétű megtárgyalásának lehetőségét, nyilvánvalóan a bírói függetlenség maximális tiszteletben tartása mellett.

A bírák személyes kapcsolatait, amelyek nemcsak szervezett, kollégiumi keretek között működnek, a közvetlen tájékozódást, segítségnyújtást fogják szolgálni, mindez pedig az ítélkezés egységességének irányába hat majd.

A Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium beékelődik a Kúria, másrészt a törvényszékek kollégiumai közé. Kapocsként kell funkcionálnia, biztosítva az információk áramlását minden szint között, minden irányban.

Meg kell jegyezni, hogy az információáramlás az eddigiekben nem volt teljesen zökkenőmentes. Elsődlegesen az egyes bírói, egyesületi rendezvényeken, képzéseken ismerhettük meg mások gyakorlatát. Kevésbé volt arra lehetőség, szervezett forma pedig csak a bírói érdek-képviselői szervek részéről, hogy kifejezetten és célzottan a saját szakágunk területén akár közigazgatási, akár munkaügyi vonatkozásban egy vitás kérdés megoldásához gyors és hatékony segítséget kapjunk.

A regionális kollégiumnak alapvető feladata ennek megszervezése, a közvetítés a jogegység biztosítása érdekében. Ez mind az eljárásjogi, mind anyagi jogi vonatkozásban erősíteni fogja az egységes ítélkezést.

A regionális kollégium mint szervezeti keret lehetőséget nyújt az aktuális kérdések operatív és rugalmas megvitatására, egyrészt az informatika segítségével, másrészt olyan szakmai anyagok elkészítésével, viták, ankétok szervezésével, amelyek az egyes szakágakban dolgozó bírák, vagy bírák csoportjait érintik.

A jogalkotó maga is támogatja a Bszi.156 .§ (3) bekezdésében, hogy a Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium ügyszak szerinti rész- kollégium ülést is tarthat.

A regionális kollégiumnak fel kell vállalnia, hogy amennyiben egy-egy általános probléma, vagy vitás jogalkalmazási kérdés körvonalazódik, keresse és találja meg azt a fórumot, amely leginkább alkalmas ennek kezelésére. Ezáltal feladata annak meghatározása, hogy milyen szintű, mely egység hivatott véleményt nyilvánítani vagy állást foglalni az adott ügyben.

A regionális kollégiumnak aktív kapcsolatot kell tartania a különböző szintű kollégiumokkal és ezen túlmenően mindazon szervezetekkel, amelyek a gyakorlati munkánkhoz kapcsolódnak, befolyásolják az ítélkezési munka színvonalát, illetve segíthetik a vitás joggyakorlat egységesítését.

Az új szervezeti egység számára biztosított jogok és a vele szemben megfogalmazott kötelezettségek, elvárások meghatározzák azokat a kereteket, amelyek között a Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégiumnak működnie kell. Mindezek együttese a gyakorlati működés során biztosítani fogja az egységes, időszerű és szakmai döntések meghozatalának lehetőségét.

Saját megyém – Komárom – Esztergom Megye - tapasztalatait ismerve ki merem jelenteni, hogy a gyakorlati munkát, a felmerülő kérdések megoldását nagyban segíti a más bírakkal való közvetlen kontaktus.

Ha a regionális kollégium hatékonyan működik majd, a bírák többé nem lesznek kénytelenek „magányos farkasként” megoldani egy adott kérdést, állást foglalni olyan ügyek kapcsán, amelyek másutt is előfordulnak, de információ hiányában nem ismert a többi bíró szakmai véleménye.

Egyes esetekben a jogszabályi hiátusok kitöltése is egységesebb, szakmaibb, átgondoltabb lehet.

Mindez magában hordozza a szükséges szakirányú képzések tematikáját is, mert nyilvánvalóan a regionális kollégium szakmai programjának megállapításakor prioritást élveznek a legaktuálisabb és legvitatottabb gyakorlati kérdések.

Tovább differenciálhatóak a képzések az egyes bírák joggyakorlatának időtartama szerint is. A kisebb gyakorlatú bírának mind a közigazgatási, mind a munkaügyi szakágban nagyobb szükségük van segítségre, míg a nagyobb gyakorlatú bíránál például az eljárásjog terén már kevesebb kérdés merül fel. Célzottan lehet így a szakágakon belül a bírák egyes csoportjának továbbképzéseket, szakirányú szakmai napokat szervezni.

A regionális kollégiumnak együtt kell működnie a bíróságokon kívüli, a közigazgatási és munkaügyi szervekkel, az ügyészséggel, az ügyvédekkel és a bírói érdekvédelmi szervezetekkel is.

Ezen kapcsolatoknak kialakítása és ápolása jelentős a regionális kollégium működése szempontjából, mert szükség esetén együttes szakmai programokat szervezésével közvetlenül megismerhető e szervek belső működési mechanizmusa, s a felmerülő szakmai problémákat több szempontból megvizsgálva egyértelműbb, megalapozottabb álláspontot lehet kialakítani.

A bírói érdekvédelmi szervezetek, így a munkaügyi és közigazgatási bírói egyesületek eddig is jelentős szerepet vállaltak az ügyszakok bírónak összefogásában, szakmai képzésükben, naprakész informálásukban.

Tudomásom szerint eddig mindkét érdekvédelmi testület kifejezetten jól működött külön-külön. Mind a közigazgatási, mind a munkaügyi szakágban a bírák ezen egyesületeinek tevékenysége magas színvonalú, ahogyan az általuk fémjelzett rendezvények is.

Jó remény mutatkozik arra, hogy az immár egyazon szervezeti keretben működő közigazgatási és munkaügyi szakág a regionális kollégium keretei között megtartja és tovább emeli ezt a színvonalat.

A bírák érdekképviselője is hatékonyabbá válhat azáltal, hogy egy nagyobb számú, azonos bírósági szervezeti keretben ítélkező bírói kar jelentősebb súllyal képes érdekeit érvényesíteni.

Megjegyzendő, hogy a Bszi. 156. § (1) bekezdése kiemeli a regionális kollégium mint testület speciális, szakmai mivoltát.

Emellett azonban a (4) bekezdés a/ és b/ pontja arra utal, hogy szűkebb körben, de igazgatási feladatokat is el kell látnia a regionális kollégiumnak, eszerint véleményt kell nyilvánítania a Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium kollégiumvezető helyettesi álláspályázatáról, továbbá kezdeményezheti a Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium vezetői vizsgálat elrendelését, vagy a vezető felmentését; ezen kívül el kell látnia a törvény által meghatározott egyéb feladatokat is.

A kollégiumvezető feladatait a 2013. április 30. napján elfogadott ügyrend részletesen tartalmazza. Az a/- u/ pontok felsorolják a kollégiumvezetői ügyköröket.

Ehhez képest a kollégiumvezető helyettes tekintetében ilyen konkrét meghatározás, külön felsorolás nincs, önálló hatáskört az ügyrend számára kifejezetten nem biztosít.

Csupán egyetlen pont rendelkezik arról, hogy a regionális kollégiumot a kollégiumvezető akadályoztatása esetén, -ide értve azt is, ha tisztsége nincs betöltve,- teljes jogkörrel a kollégiumvezető helyettes vezeti.

Eszerint a kollégiumvezető helyettesnek mindenkoron a kollégiumvezetővel szorosan együttműködve, egymást kölcsönösen támogatva kell eljárnia. Kiemelten fontos ez azért is, mert a kollégiumvezető esetünkben a munkajogi szakágot képviseli, a helyettes pedig a közigazgatás szakága fogja. Mindkét területen a szakmai szempontok érvényesítése ezáltal maradéktalanul biztosított, ugyanakkor egymás szakágával kapcsolatosan a felmerülő kérdésekben az együttműködés elengedhetetlen a két vezető között.

Az ügyrend megfogalmazásából kiviláglik az az elvárás, hogy a kollégiumvezető helyettesnek mind a szakmai, mind pedig a kollégium működtetésével kapcsolatos, valamint az igazgatási feladatok terén is segítenie kell a kollégiumvezető munkáját, elképzeléseinek megvalósítását, e mellett pedig a saját szakágában kötelezettsége koordinálni a bírák munkáját, segíteni a gyakorló bírákat, közvetítve feléjük a többi kollégiumok részéről megfogalmazott elvárásokat is.

A kollégiumvezető helyettes feladata az együttműködés megszervezése egyrészt a vezetők között, másrészt a különböző szintű kollégiumok és más regionális kollégiumok, társszervezetek között, illetve az ügyszakban ítélkező bírák vonatkozásában is.

Amennyiben ez az elképzelés a gyakorlatban megvalósulna, ezáltal mindegyik szint kapna és adna információkat, ami a regionális kollégium hatékony működését biztosítaná. Közelebb kerülnénk a kitűzött célhoz: az egységes joggyakorlat megvalósításához, a gyors, hatékony és magas szakmai színvonalat képviselő ítélkezéshez.

Mindezeknek a kollégiumvezető és kollégiumvezető helyettes a letéteményesei.

Ahhoz, hogy az együttműködés ezen kívánatos formái kialakuljanak és tartalmat nyerjenek, együttműködésre van szükség az egyes szintek között, s szükséges eszerint kialakítani a munkatervet.

Hiszem, hogy ennek fő irányait a két vezetőnek közösen kell meghatároznia, mindkét ügyszak egyensúlyának megteremtésével.

Mind a munkaügyi, mind a közigazgatási szakág területén kiemelkedő fontosságú a munkatervben azoknak a témáknak a meghatározása, amelyek jelenleg a gyakorló bírákat foglalkoztatják.

Szükséges azokat az aktualitásokat napirendre tűzni és hatékonyan megoldani, amelyek a mindennapi bírói munkában nehézséget okoznak, problémás, vitás kérdésnek minősülnek a jogalkalmazás szempontjából.

A kollégiumvezető és kollégiumvezető helyettes működése sokirányú, nem zárkozhat el az operatív, napi ügyintézésről. Átlátható és gyakorlati munkát kell végezniük, meg kell kísérelniük együtt gondolkodni, közös platformot kialakítani mindenkivel, minden szinten. Munkájuk legyen ellenőrizhető és számon kérhető.

Álláspontom szerint amennyiben az aktuális feladatok, témakörök konkrétan meghatározásra kerülnek, megszületik a munkaterv és megkezdődik a regionális kollégium tényleges működése, ez az ítélkezés színvonalára is jelentős, érzékelhetően pozitív kihatással lesz.

Az, hogy a bírókat tömörítő olyan szakmai szervezeti egység kezdi meg a működését, amely kifejezetten a gyakorlati bírói munka segítésére specializálódott, emelni fogja a munka színvonalát és az ítélkezés időszerűségét is. Ha a bírók -ismerve egymás munkáját - megnyugtató módon megválaszolják a vitás kérdéseket, az aktuális jogalkalmazási problémákat, akkor egy biztos és egységes alapokon nyugvó jogértelmezés alakul ki, csökken a bírák részéről a hibázás, helytelen jogértelmezés lehetősége, nincs bírói bizonytalanság.

Ha a bírák egységes joggyakorlatot követnek, felgyorsul az érdemi döntés meghozatalának folyamata, pontosabb, magasabb szakmai színvonalú ítéletek születhetnek. Ezáltal

megalapozottabbá válik az ítélkezés, lényegesen kevesebb lehet a jogorvoslat igénye. Mindez az ügyfelek számára is jelentős előrelépés, hiszen rövidebb idő alatt, szakszerű, végleges, jogerős döntést hoz a bíróság az egyes ügyek tárgyában. Emellett az sem elhanyagolható szempont, hogy mindez a bírakat is motiválni fogja, sikerélmény lesz a gördülékenyebb ügyintézés, a gyors és hatékony szakmai működés.

A regionális kollégiumot egységes stratégia, tematika, munkaterv alapján kell működtetni. Ezeknek fel kell ölelniük mindazokat az elvárásokat, amelyeket a vonatkozó jogszabályok és az OBH Elnökének ajánlása, valamint a vezetői állásokra kiírt pályázatok szempontjai tartalmaznak.

A jelen kollégiumvezető helyettesi beosztásra kiírt álláspályázatban az OBH Elnöke részéről megfogalmazott négy fő kritérium mindegyikére kitértem a pályázatomban, meghatároztam az általam legfontosabbnak tartott súlyponti kérdéseket, s fölvázoltam az általam leginkább célravezetőnek tartott megoldási módokat. Okával nem bontottam szét azonban pályaművemben ezeket, mert vallom, hogy összefüggéseiben, globálisan kell meghatározni a célokat, feladatokat, módszereket.

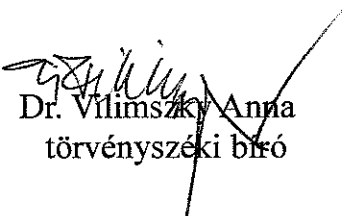
A megvalósítás ütemezésével kapcsolatosan óvatosan lehet nyilatkozni, mert egy merőben új szervezeti egység kezdi meg működését, amelynek nincs múltja, nem lehetnek gyakorlati tapasztalatai. A jövőben kell ezt az új formát együtt megtöltenünk tartalommal.

Amennyiben pályázatomat az OBH Elnöke kedvezően bírálná el és elnyerném a kollégiumvezető helyettesi állást, minden erőmet e feladat szolgálatába állítanám. Arra törekednék, hogy a fentiekben megfogalmazott célokat a bírakkal karöltve képesek legyünk megvalósítani, ténylegesen emelve az ítélkezés színvonalát, időszerűségét.

Az ellátandó feladat számomra kiemelt fontosságú, bírói munkámat az elmúlt negyed században hivatásként gyakoroltam.

A közigazgatási perek tárgyalásában szerzett több mint másfél évtizedes gyakorlattal aktívan hozzájárulhatnék a Regionális Kollégium színvonalas működtetéséhez. Kiemelkedő jelentőséggel bír számomra a közigazgatási ügyszak helyzete, jövője, perspektívái, ezért minden tudásomat, készségemet, ismeretemet felhasználva szeretném ellátni a kollégiumvezető helyettesi beosztást, minden bírótársam meglelégedésére.

Tatabánya, 2013. június 27.

Dr. Vilimszky Anna
törvényszéki bíró